

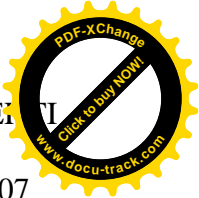
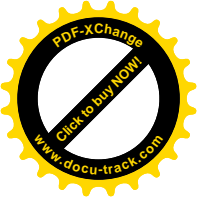
Oman käyttöteorian kehittelyä liike- englannin opetukseen

Anu Rinne

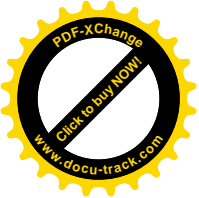
**Opinnäytetyö
Toukokuu 2007**

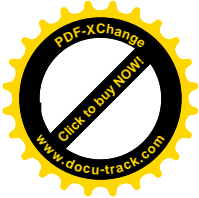
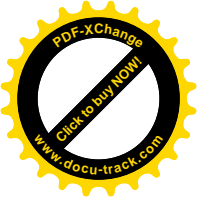
**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Anu Rinne	Julkaisun laji Opinnäytetyö	
	Sivumäärä	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Oman käyttöteorian kehittäminen liike-englannin opetukseen		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu		
Työn ohjaaja(t) Raija Lietonen		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Tavoitteena oli kehittää omaa käyttöteoriaa kielten opettajan työhön. Lisäksi tavoitteena oli myös ideoida ja suunnitella erilaisia kielen harjoituksia, jotka toteutetaan opiskelemalla pienryhmissä. Tavoitteena oli myös pohtia minkälaisissa ryhmissä kielten opiskelua olisi paras toteuttaa.</p> <p>Käyttöteorian kehityksen sekä harjoitusten suunnittelun lähtökohtana käytettiin pääasiassa konstruktivistista ja kokemuksellista oppimiskäsitystä. Harjoitukset suunniteltiin liike-englannin kurssille ammattikorkeakoulun ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille. Harjoitukset sisälsivät valmistelevia esitehtäviä, luetun- ja kuullunymmärtämisharjoituksia, kommunikaatio- sekä kirjoitusharjoituksia, ja lopuksi opittujen asioiden kertausharjoituksia.</p> <p>Pohdinnat osoittivat, että erilaisia tapoja opetella kieltä on paljon. Harjoitusten toimivuus riippuu opetusryhmän luonteesta ja kielen tasosta. Opetuksessa pienryhmät, joissa on 2-4 opiskelijaa, olisivat ihanteellisimmat kielen oppimisen kannalta. Pohdinnat osoittivat myös, että opetussuunnitelma on aina joustava, suuntaa antava suunnitelma, joka elää tilanteen mukaan. Alustava suunnitelma mukautetaan tietyille opetusryhmälle, ajan hengelle ja opetuksen tavoitteille sopivaksi.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Liike-englanti, ryhmätyö		
Muut tiedot		

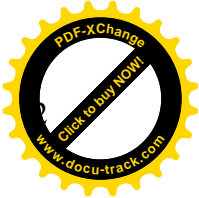
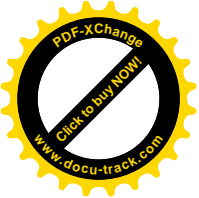

Author(s) Anu Rinne	Type of Publication Bachelor's Thesis	
	Pages	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Developing Own Practical Theory for Teaching Business English		
Degree Programme Vocational Teacher Education College		
Tutor(s) Raija Lietonen		
Assigned by		
Abstract <p>The aim was to develop own practical theory for the teaching languages. In addition, the aim was to create and plan different kinds of exercises to practise the language, which are done in small groups of students. The aim was also to consider what kinds of groups would be best for studying languages.</p> <p>The planning of the practical theory and exercises was based on constructivism and experiential learning. The different exercises were planned for the first year business English students at a University of Applied Sciences. The exercises included pre activities, listening- and reading comprehensions, communication- and writing exercises, and finally the revision exercises.</p> <p>The reflections showed that there are a lot of different ways to learn a language. How well the exercises function, is dependent on the nature and language skills of the student group. In teaching, small groups of 2-4 students would be the most ideal considering the learning of a language. The reflections indicated also that the teaching program is always a flexible, guiding plan that lives according to the situation. The teaching program is adjusted to be suitable for the certain student group, spirit of time and teaching targets.</p>		
Keywords Business English, Group work		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	3
2 OPISKELIJARYHMÄ JA LIIKE-ENGLANNIN KURSSI.....	4
2.1 Opiskelijaryhmä.....	4
2.2 Opetustavoitteet ja sisältö.....	6
2.3 Oppimisen ohjaaminen, opetusmenetelmät ja arviointi.....	7
3 OPPIMISKÄSITYKSET OMAN KÄYTTÖTEORIAN TAUSTALLA.....	8
3.1 Konstruktivismi.....	8
3.2 Kokemuksellinen oppiminen.....	8
4 RYHMÄTYÖSKENTELY.....	9
5 ERILAISET HARJOITUSTYYPIT LIIKE-ENGLANNIN OPINNOISSA... 10	
5.1 Esitehtävä – virittäytyminen.....	10
5.2 Luetunymmärtämisharjoitukset.....	12
5.3 Kuullunymmärtämisharjoitukset.....	16
5.4 Kommunikaatioharjoitukset - puhe ja keskustelu.....	17
5.4.1 Roolileikit kommunikaatioharjoituksena.....	19
5.4.2 Informaatioaukkoharjoitukset.....	19
5.4.3 Ei-kielellinen kommunikaatio ja kulttuurien välinen viestintä.....	20
5.5 Kirjoitustaidon harjoitukset.....	20
5.5.1 Tiivistelmä tai referaatti.....	20
5.5.2 Liikekirjeet.....	21
5.5.3 Kappalekoheesio – linkkisanat.....	22
5.6 Kertausaktiviteetit.....	22

6 LOPPUPÄÄTELMÄT.....	23
LÄHTEET.....	25
LIITTEET.....	26

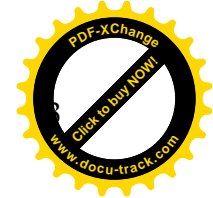
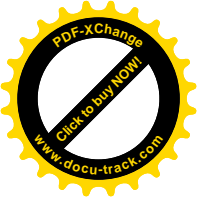
Liite 1. Esimerkkejä tuntisuunnitelmasta

Liite 2. International trade

Liite 3. American performance

Liite 4. Banking

Liite 5. Job advertisement

1 JOHDANTO

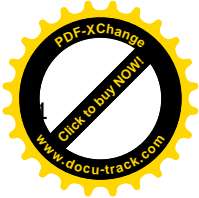
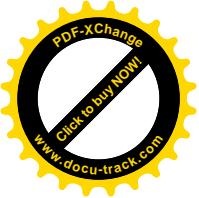
Kehittämishankkeen tavoitteena on kehittää omaa käyttäteoriaa opettajan työhön. Sinikka Ojanen (2000, 86) määrittelee oman käyttäteorian säännöstöksi tai ohjausjärjestelmäksi, joka on muodostunut reflektoinnin lopputuloksena ja vaikuttaa työn taustalla. Tämä ohjausjärjestelmä koostuu työntekijän uskomuksista, tiedosta ja arvoista, jotka vaikuttavat taustalla enimmäkseen tiedostamattomalla tasolla. Oman käyttäteorian pohtiminen on hyödyllistä tulevaisuuttani ajatellen, koska tavoitteenani on saada ensin lisää käytännön kokemusta opettamisesta ja sitten päästä päätoimisesti opetustehtäviin. Tähän mennessä en ole vielä toiminut varsinaisessa opettajan työssä ollenkaan.

Oman käyttäteorian pohjaksi valitsin oppimisteorioista konstruktivismiin ja kokemuksellisen oppimisen, koska ne ovat lähinnä ihanneoppimiskäsitystäni. Pohdin minkälainen rooli minulla olisi aloittelevana opettajana ja minkälaisia harjoituksia laatisin liike-englannin opiskelijoille näihin oppimiskäsityksiin nojaten. Harjoituksista olen pyrkinyt suunnittelemaan yhteistoiminnallisia ja olen pitänyt suunnitelmissani mielessä myös suggestopedisen koulutustavan, jota on käytetty erityisesti kielten opetuksessa.

Opetusharjoittelussa sain kokea, kuinka tärkeitä ryhmien muodostaminen ja koostumus ovat hyvän oppimiskokemuksen saavuttamiseksi. Sen vuoksi halusin pohtia tässä työssä myös mitä opettajan pitäisi ottaa huomioon ryhmän muodostuksessa ja minkälainen on hyvä ryhmä oppimisen kannalta. Yleisesti opetuksen suunnittelussa olen pyrkinyt ottamaan huomioon ammattikorkeakoulupedagogiikan erityisesti kieltenopetuksessa.

Kehittämishankkeeni liittyy läheisesti opetusharjoitteluuni, jonka suoritin Vaasan ammattikorkeakoulussa syksyllä 2006. Se oli minulle ensimmäisen kosketus opettamiseen ja kokemuksena hyvin opettavainen ja haastava. Harjoittelussa pidin yhteensä kuusi liike-englannin oppituntia ensimmäisen vuosikurssin liiketalouden opiskelijoille.

Kehittämishankkeeni tavoitteena on myös pohtia nimenomaan kieltenopetusta ja minkälaisia erilaisia harjoituksia voisin opettajana suunnitella juuri tämän

opiskelijaryhmän kanssa. Harjoitustyypit olen jaotellut kuullun- ja luetun ymmärtämiseen, kommunikaatioon ja puheen tuottamiseen sekä kirjoittamiseen. Kommunikaatioharjoitusten yhteydessä pohdin myös ei-kielellistä kommunikaatiota, joka on keskeisessä asemassa erityisesti eri kulttuurien kohtaamisessa. Halusin pohtia sitä myös sen vuoksi, että lukemani perusteella sen tärkeyttä korostetaan ammattikorkeakouluopetuksessa nykypäivänä.

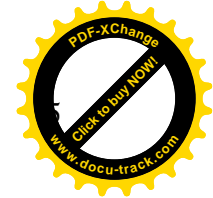
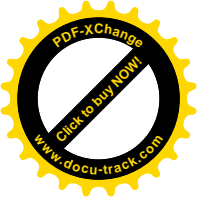
Muistona omilta opiskeluvuosilta on päällimmäisenä mielikuva, että kielten opetus on aika behavioristista ja opettajakeskeistä. Opettaja opettaa tavallaan valmiiksi pureskeltuja asioita opiskelijoille ja oppiminen perustuu voimakkaasti ulkoa opetteluun. Sen vuoksi koen haastavaksi suunnitella yhteistoiminnallisia englannin tunteja, jossa opiskelijat ovat pääroolissa opettajan ollessa taustalla ohjaamassa ja tukemassa oppimista sekä työskentelyä. Haastavaksi tällaisen oppimisen tekee myös se, jos opiskelijaryhmä ei ole tottunut tähän. Uudenlainen työskentely- ja oppimistapa vaatii paljon myös heiltä, jotta saavutettaisiin hyviä oppimiskokemuksia. Uskon, tai ainakin toivon, että myös opiskelijoille yhteistoiminnallinen työskentely olisi mielekästä, jos ei heti alkuun niin ainakin pienen totuttelun jälkeen.

Opettajaopintojen lomassa huomasin itse, että sosiaalisessa vuorovaikutuksessa muiden kanssa oppii parhaiten ja mielekkäällä tavalla. Toisaalta olen sitä mieltä, ettei behaviorismista kieltenopetuksessa voi välttyä täysin, koska sanoja ja kelioppisääntöjä täytyy jossain määrin aina opetella ulkoa. Näin ollen tiettyssä määrin behaviorismi on luonnollinen ja positiivinen osa kielten opetusta. Kehittämishankkeeni lopuksi pohdin yleisesti kielen opetuksen harjoituksia ammattikorkeakoulussa.

2 OPISKELIJARYHMÄ JA LIIKE-ENGLANNIN KURSSI

2.1 Opiskelijaryhmä

Opiskelijaryhmä, jolle suunnittelin erilaisia kieliharjoituksia, koostui liiketalouden ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoista (25 opiskelijaa). Heistä suurin osa oli tullut ammattikorkeakouluun lukiosta, mutta osalla opiskelijoista oli ammattiopistotausta. Ryhmän oman opettaja kertoi, että osalla opiskelijoista olisi erittäin hyvä kielitaito, koska he olivat viettäneet aikaa ulkomailla opiskellen tai töitä tehden. Joukossa oli

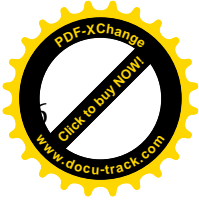
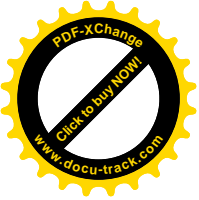
myös opiskelijoita, joilla oli hieman heikompi kielitaito. Ryhmässä oli muutamia opiskelijoita, jotka olivat erittäin aktiivisia ja muita rohkeampia ilmaisemaan itseään englanniksi. Toisaalta joillakin opiskelijoilla motivaatio ei ollut kovin korkealla ja heille oli kertynyt poissaoloja tunneilta. He olivat menestyneet opinnoissaan ehkä keskivertoa heikommin muutenkin.

Yleisesti opetusharjoittelutuntien perusteella voisi todeta, että ryhmä seuraa opetusta hyvin ja oli kohtalaisen motivoitunut oppimaan uutta. Heitä ei tarvinnut patistaa töihin, vaan he tarttuvat annettuihin tehtäviin hyvin. Motivaation taustalla vaikutti varmasti se, että he olivat itse valinneet ja hakeutuneet juuri tälle alalle. He olivat kiinnostuneita liiketaloudesta ja halusivat oppia englanninkielistä ammattisanastoa.

Haasteena tämän ryhmän opetuksessa oli ryhmän heterogeenisuus, joka on Kotilan (2003) mukaan erittäin yleinen haaste kielten opetuksessa ammattikorkeakoulussa tänä päivänä. Opetuksen suunnittelussa pitäisi ottaa huomioon se, että opiskelijoilla on joko ylioppilastutkinto tai ammatillinen koulutus pohjalla. Sopivan tason löytäminen opetukseen voi olla vaikeaa, koska vaatimukset näissä kahdessa eri pohjakoulutuksessa ovat aika erilaiset ja sen vuoksi myös oppilaiden kielitaso vaihtelee. Toisaalta myös tyyli opiskella on itsenäisempi ammattikorkeakoulussa kuin opistoasteella, ja sekin voi aiheuttaa lisähaasteita niin opiskelijoille kuin opettajille. (Kotila 2003, 189.)

Lisähaasteen opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen tekee se, että opiskelijat ovat joko erittäin aktiivisia ja puheliaita tai hiljaisia opiskelijoita, jotka antavat aktiivisten tehdä työt ryhmätyöskentelyssä. Opettajan tulisi ottaa tämä asia huomioon harjoitusten suunnittelussa ja ryhmiin jaoissa. Myös tehtävien yhteydessä sekä kertauksessa olisi hyvä ohjata passiivisempia tai arempia opiskelijoita sopivassa määrin mukaan keskusteluun, jotta he saisivat enemmän positiivisia oppimiskokemuksia ja onnistumisen tunteen. Sen myötä he voisivat rohkaistua opinnoissaan jatkossa, ja ryhmän työskentely ja aktiivisuustaso saataisiin tasaisemmaksi ryhmän sisällä. Kaikkien ei tietysti tarvitse olla yhtä aktiivisesti mukana keskusteluissa, mutta kunhan kaikki olisivat mukana oppimassa.

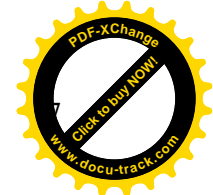
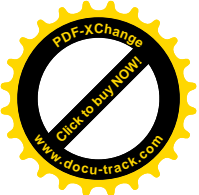
2.2 Opetustavoitteet ja sisältö

Ammattikorkeakoulun opetuksen tavoitteena on kokonaisvaltainen oppimistaitojen kehittäminen, opiskelijoiden kannustaminen itseohjautuvuuteen sekä elinikäiseen oppimiseen. Ammattikorkeakoulun kieltenopetusta koskevat yleiset tavoitteet ovat kielitiedon ja -taidon lisääminen sekä opiskelijoiden itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden kehittäminen. Lisäksi tavoitteena on itsearviointin, oppimistaitojen oppiminen ja yhteistyövalmiuksien edistäminen. Ammatillisen kielten opiskelun perustaksi mainitaan myös seuraavat periaatteet: kokonaisvaltaisuus, oppijakeskeisyys, sisältöpainotteisuus, toiminnallinen opiskelija, projektityöskentely, yhteistoiminnallisuus, kulttuurien välinen viestintä ja oppijan anatomia. (Kotila 2003, 190-191.)

Tavoitteet ovat korkealla ja niihin pääseminen edellyttää venymistä niin opiskelijoilta kuin opettajiltakin. Nämä lähtökohdat huomioonottaen sekä konstruktivistinen että kokemuksellinen oppimiskäsitys voisivat olla sopivat oppimiskäsitykset opetussuunnittelun lähtökohdaksi. Näille oppimiskäsityksille on ominaista oppimisen ja ajattelun aktivointi, ongelmalähtöisyys, tiedon soveltaminen, oppiminen sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja kriittinen havainnointi (Luentomuistiinpanot 2004).

Liike-englannin opintokokonaisuuden tavoitteena on, että opiskelijat oppisivat liiketalouden englanninkielistä ammattisanastoa sekä perehtyisivät alan teksteihin. Tavoitteena on myös että he tutustuvat liike-elämässä käytettäviin englanninkielisiin dokumentteihin kuten esim. vienti- ja tuontiasiakirjoihin sekä tarjouksiin. Joitakin dokumentteja harjoitellaan laatimaan itse. Lisäksi opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia liike-elämässä tarvittaviin keskustelu- ja neuvottelutaitoihin. Kurssin tavoitteena on myös parantaa yleisesti peruskielitaitoa.

Opetuskokonaisuudessa perehdytään yrityksiin, organisaatioihin, markkinointiin, kansainväliseen kauppaan, pankkialaan ja mainontaan liittyvään ammattisanastoon tekemällä erilaisia harjoituksia. Harjoitukset koostuvat kuullun- ja luetunymmärtämisistä, keskusteluista, ryhmätöistä, suullisista esityksistä sekä erilaisista käänös- tai sanatäydennystehtävistä. Opiskelijat pitävät myös yritysesittelyn valitsemastaan yrityksestä.

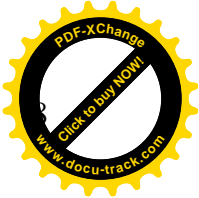
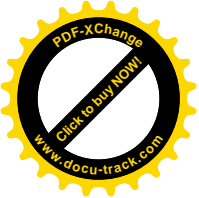

2.3 Oppimisen ohjaaminen, opetusmenetelmät ja arviointi

Ammattikorkeakouluasetus painottaa ammattikielenoppimista eli erityisalojen kielten oppimista (LSP=Language for special purposes). Kielen opetus on siis suunniteltu tiettyä käytännön tarvetta varten ja työelämään hyödylliseksi taidoksi. Tähän liittyen nykyään kielten opinnoissa pidetään tärkeänä myös kulttuurien välistä viestintää. (Kotila 2003, 192.) Liike-elämässä tarvitaan myös näitä taitoja, koska yritysten palveluksessa on ulkomaisia työntekijöitä, ja toiminta voi olla kansainvälistä yleisesti ottaen. Eri kulttuurein kohtaamisessa voi helposti tulla väärinymmärryksiä ja ns. hankalia tilanteita. Erityisesti kaupankäyntitilanteessa kulttuurien välinen viestintä voi olla ratkaisevassakin roolissa. Kulttuurituntemusta on hyvä kehittää jo opiskeluaikana, ja usein tämä käy aika luonnollisesti, koska oppilaitoksilla on paljon kansainvälistä toimintaa ja kansainvälisiä opiskelijoita. Kulttuurintuntemusta oppii kokemuksellisesti ihan arkipäivän opiskelujen lomassa itse kokemalla, havainnoimalla ja keskustelemalla.

Liike-englannin kurssin suunnittelussa pyrin tuomaan opiskeltavat asiat lähelle tämän päivän liike-elämää käyttämällä esimerkkejä työelämästä sekä ajankohtaista yrityselämää käsittelevää opetusmateriaalia, jonka olen hankkinut omilla henkilökohtaisilla yhteyksillä yrityksiin ja tutkimalla yritysten Internet-sivuja. Tavoitteena oli, että opiskelijat kielen ja terminologian opiskelun lomassa saisivat käsityksen siitä kuinka kansainvälisiä yritykset ovat tänä päivänä ja kuinka paljon englanninkieltä ja englanninkielisiä dokumentteja käytetään käytännön työelämässä liiketalouden alalla. Tekstien tulkitsemisen lisäksi tavoitteena oli perehdyttää opiskelijat käsiteltävään aiheeseen kuullunymmärtämisen ja keskusteluharjoitusten avulla.

Arviointimenetelminä kurssilla käytettiin osallistumista opetukseen, aktiivisuutta, tehtävien suorittamista ja tenttiä. Arviointiasteikko on numeerinen (0-5). Aktiivinen opiskelu ja osallistuminen ovat edellytyksiä kielitaidon kehittymiselle ja hyvälle tuloksille.

3 OPPIMISKÄSITYKSET OMAN KÄYTTÖTEORIAN TAUSTALLA

3.1 Konstruktivismi

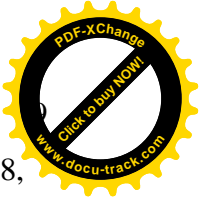
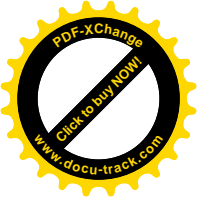
Oppimisteorioista konstruktivismi ja kokemuksellinen oppimiskäsitys ovat lähinnä ihanneoppimiskäsitystäni. Rauste von Wrightin (1998) mukaan konstruktivismia ei niinkään nähdä opetusmenetelmänä, vaan lähestymis- ja ajattelutapana, joka vaikuttaa opettajan työssä taustalla opettajan arvoissa ja päämäärissä. Opettaja ohjaa oppimista ja oppilas on puolestaan aktiivisen ajattelijan roolissa. Oppilaan kokemus ja elämän aikana opitut asiat korostuvat tässä oppimiskäsityksessä, sillä kokemusmaailma on keskeisessä asemassa oppimisprosessissa. (Rauste von Wright 1998, 19.)

Konstruktivismiin pedagogisiin periaatteisiin kuuluu myös sosiaalinen vuorovaikutus, tiedon soveltaminen ja näiden liittäminen toisiinsa sekä metakognitiivisten taitojen kehittäminen. Oppiminen nähdään myös kulttuurisesti välittyvänä toimintana. (Luentomuistiinpanot 2004.)

Käytännön opettajantyössä konstruktivistinen ote näkyy esimerkiksi opetuksen oppijakeskeisyytenä. Opettaja antaa oppijalle jonkin ryhmätyön tai yksilötehtävän, jota pohditaan opettajan tuella. Opettaja avustaa oppijan aktiivista ajattelua ja työskentelyä. Usein konstruktivistinen ajatusmaailma ja työskentelytapa liitetään pieniin opetusryhmiin, mutta suuremmissa ryhmissä tätä ajatusmaailmaa voi toteuttaa myös tenttikysymysten muotoilussa siten, että kysymykset ovat soveltamista ja pohdiskelua korostavia.

3.2 Kokemuksellinen oppiminen

Henkilökohtaisilla kokemuksilla ja niiden reflektoinnilla voi olla tärkeä merkitys ihmisen oppimisprosessille. Ihminen käsittelee kokemuksen David Kolbin tunnetuksi tekemän, ja Lewinin dynaamisen oppimisen mallin mukaisesti nelivaiheisena, jatkuvana syklinä. Kokemuksellisen oppimisen ensimmäisessä vaiheessa toimitaan ja koetaan, sen jälkeen reflektoidaan kokemuksia; mitä opin, miksi opin ja mitä tunsin. Seuraavaksi kokemus käsitteellistetään ja pyritään luomaan asioista parempi ymmärrys ja lopuksi kokeillaan uutta käsitystä. Oppiminen nähdään siis jatkuvana

prosessina, joka perustuu kokemuksiin ja niiden analyysiin. (Rauste-von Wright 1998, 137-138.)

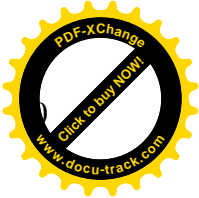
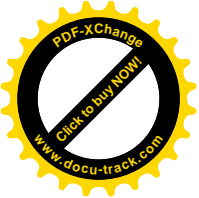
Sekä konstruktivismia että kokemuksellista oppimista voidaan kuvailla ongelmalähtöisiksi oppimismalleiksi. Tälle oppimismallille on ominaista ongelmalähtöinen työskentely; aivoriihityöskentely, oppimistehtävät, tiedonhankinta, -konstruointi ja selventäminen. (Luentomuistiinpanot 2004.)

4 PIENRYHMÄTYÖSKENTELY

Suunnittelin opiskelijoille erilaisia tehtäviä, joita he työstivät pääasiassa pienryhmissä. Jotta ottaisin huomioon erilaiset oppijat, opetussuunnitelmaan kuuluu myös jonkin verran yksilöharjoituksia ja opettajajohtoista opiskelua. Tämä sen vuoksi, että opiskelijoilla kielen taso ja tyyli oppia ovat erilaiset. Osa opiskelijoista tarvitsee ryhmätyöskentelyn lisäksi yksilöllisempää ohjausta ja motivointia. Yleisesti ottaen pienryhmätyöskentely on kuitenkin yksi sopiva tapa opiskella kieliä ja siinä toteutuvat konstruktivismin periaatteet, ongelmalähtöisyys ja yhteistoiminnallisuus.

Opetusharjoittelun aikana kävi ilmi, että ryhmien koolla ja koostumuksella on suuri merkitys oppimisen onnistumisessa. Liian suurissa ryhmissä tulee helposti "siivellä opiskelijoita", ja ryhmän aktiiviset jäsenet tekevät työt. Silloin aktiiviset opiskelijat oppivat myös enemmän kuin passiiviset "sivusta seuraajat" ja myötäilijät. Tämän vuoksi 2-4 -hengen ryhmät ovat liike-englannin opinnoissa yleensä sopivimmat oppimisen tehokkuuden ja työskentelyn sujuvuuden kannalta.

Myös ryhmien koostumus vaikuttaa suuresti oppimistehokkuuteen ja ryhmän työskentelyyn. Käytäntö opetusharjoittelussa osoitti, että opiskelijoiden jako ryhmiin voi olla erittäin onnistunut tai epäonnistunut. Pahimmassa tapauksessa ryhmän työskentely ei johda mihinkään, eikä sen vuoksi kukaan myöskään opi mitään. Ryhmien muodostuksessa opiskelijatuntemuksesta on paljon apua. Ryhmät tulisi jakaa siten, että työskentely niissä on mahdollisimman antoisaa ja tehokasta oppimisen kannalta.

Ilpo Vuorinen (1993) toteaa ryhmän kiinteyden vaikuttavan olennaisesti ryhmän työkykyyn. Hänen mukaansa ryhmän kiinteys ei saa olla liian suuri eikä liian pieni. Sellaisella ryhmällä, jolla on positiivista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa sekä tahto kuulua ryhmän jäseneksi, on sopiva kiinteys ja sen työteho on hyvä. Työteho laskee ryhmässä, jossa kiinteys on liian vahva tai heikko. Heikko kiinteys voi johtua vähäisestä vuorovaikutuksesta, yhteistoiminnasta tai turvattomuudesta. Kun kiinteys on liian suuri ryhmässä, se näkyy sisäänpäin kääntyneisyytenä ja sulkeutuneisuutena. Kummassakin tapauksessa työkyky ryhmässä laskee. Kiinteyteen vaikuttaa olennaisesti tapa, jolla ryhmät muodostetaan. Parhaat mahdollisuuden onnistuneeseen ryhmäjakoon on silloin kun jäsenet ovat itse saaneet siihen vaikuttaa. (Vuorinen 1993, 100-101.)

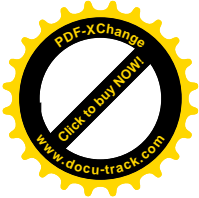
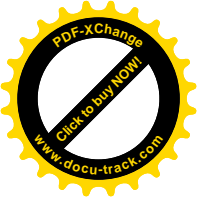
Hyvä ryhmä koostuu kummankin sukupuolen edustajista, eikä siinä saa olla ainoastaan todella aktiivisia tai hiljaisia opiskelijoita. Ryhmästä tulisi löytyä sosiaalisia taitoja, tietotaitoa, luovuutta, joustavuutta ja kokeilunhalua. (Sahlberg & Sharan, 2002, 204.) Kun sopivat ryhmät on saatu muodostettua, samat ryhmät voitaisiin pitää koko liike-englannin kurssin ajan.

Jos ryhmän koostumus on onnistunut sen jäsenet pystyvät toimimaan siinä rentoutuneesti. Suggestopedisessä koulutuksessa juuri rentoutuminen on yksi tärkeimmistä tekijöistä positiivisen oppimiskokemuksen saavuttamisessa (Marckworth, 1992, 19).

5 ERILAISET HARJOITUSTYYPIT LIIKE-ENGLANNIN OPINNOISSA

5.1 Esitehtävä - virittäytyminen

Kiinnostuin Aud Marit Simensenin (1998) esittämästä ideasta valmistella varsinainen tehtävä esitehtävällä, jonka tarkoitus on ikään kuin lämmittää opiskelijat tulevaan tehtävään. Esitehtäviä on hänen mukaansa hyvä tehdä ennen luetunymmärtämistä, kuuntelua tai kirjoitustehtävää. Käytännössä nämä tehtävät voivat olla ideariihityyppisiä (mind map), lyhyitä tekstin katkelmia, toteamuksia, kuvia tai kaavioita joita tulkitaan yhdessä. (Siemensen 1998, 143.)

Suggestopediassa samaa valmistelevaa tehtävää kutsutaan "virittäytymiseksi". Marckworthit (1992) kuvailevat tällaista tehtävää samalle aaltopituudelle virittäytymiseksi. Sen avulla unohdetaan asiat, jotka ovat olleet mielessä oppitunnille tultaessa, olivatpa ne sitten kotiasioita tai edellisen oppitunnin aiheita. Virittäytymistehtävän etuja ovat ajatusten siirtäminen opiskeltavaan aihepiiriin, ryhmän jäsenten tutustuminen ja ryhmän työskentelyn aloittamisen helpottaminen sekä ryhmän aktivoiminen. (Marckworth 1992, 23.)

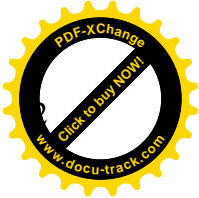
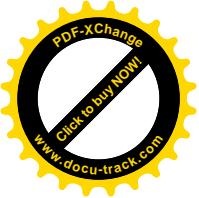
Virittäytymisessä myös opettajan kannattaa olla "kuulolla", sillä siinä tarjoutuu hänelle mahdollisuus päästä selville opiskelijoiden tiedon ja taidon tasosta sekä ennakoasenteesta opetettavaa aihetta kohtaan. Taitava opettaja ottaa vinkistä vaarin ja vie tunteja eteenpäin nämä asiat huomioon ottaen.

Suggestopedisessä koulutuksessa käytetään hyväksi myös mind map-työskentelyä, joka saa mielessä aikaan assosiaatioketjun. Opettajan on hyvä tiedostaa, että assosiaatioiden syntyminen on yksilöllistä, ja eri opiskelijoilla ajatusketjut ovat erilaisia. (Mackworth, 1992, 96-97.) Opettajan tehtävänä on koota mind mapin asiat tulevaa varsinaista tehtävää varten mahdollisimman sopivaksi, jotta esitehtävästä tai virittäytymisestä olisi mahdollisimman paljon hyötyä.

Esimerkki esitehtävästä:

Liike-englannin opinnoissa artikkelin "International trade" (liite 2) voisi valmistella yhdessä ennen varsinaista luetunymmärtämisharjoitusta ideariihen avulla. Tässä kerättäisiin kansainväliseen kauppaan liittyviä asioita miellekartalle.

Opiskelijat pohtisivat ja keskustelisivat ensin itse 2-4 hengen ryhmissä minkälaisia asioita kansainvälinen kauppa tuo heille mieleen. Alkuun he voisivat kirjoittaa asioita paperille myös suomeksi, jos eivät tiedä termejä vielä englanniksi. Sen jälkeen opettaja kyselisi opiskelijoilta minkälaisia asioita heille tuli mieleen kansainvälisestä kaupasta ja piirtäisi taululle miellekartan pohdintoihin perustuen. Samalla käytäisiin läpi keskeistä terminologiaa aiheeseen liittyen. Tästä olisi apua varsinaisen tehtävän suorittamista ja luetunymmärtämistä ajatellen. Avainterminologiaa kansainväliseen kauppaan liittyen olisi esimerkiksi: import, export, goods, services, industrialisation, globalisation, multinational corporations, economics, finance, treaty, tariff, freetrade,

trade figures. Opettaja voisi lisätä vielä keskeisiä teemoja mind mapiin, jos oppilaat eivät ole ryhmissä keksineet kaikkia itse. Erityisesti, jos opettaja kokee, että ne ovat tärkeitä itse harjoituksen tekemisen kannalta.

Esitehtävän avulla tulisi ottaa huomioon myös erilaiset oppijat, esimerkiksi sellaiset opiskelijat joiden sanavarasto on heikompi kuin muilla. Toisaalta esitehtävästä voisi olla erityisesti hyötyä sellaisille opiskelijoille, jotka ovat joutuneet olemaan poissa edellisiltä oppitunneilta, joissa on käyty joitain samoja teemoja läpi. Esitehtävän avulla tekstin sisältöä avataan ensin omilla pohdinnoilla ja sen jälkeen opettajan avustuksella. Näin kaikki opiskelijat saisivat paremman ja tasa-arvoisemman lähtökohdan varsinaisen tehtävän suorittamiseen ja näin ryhmätyöskentelyn aloittaminen sujuisi helpommin.

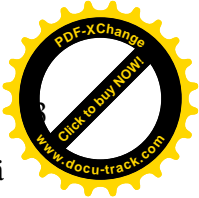
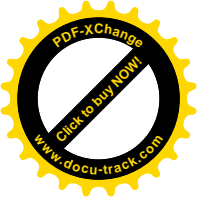
Esitehtävä tai virittäytyminen on käyttökelpoinen idea myös muihin kuin luetunymmärtämisharjoituksiin. Sitä voi hyödyntää myös muissa harjoituksissa, ja muunnella erilaisissa oppimistilanteissa sekä aihepiireissä. Opettajan on kuitenkin tärkeää pitää huolta siitä, ettei käytetä liikaa aikaa, vaan se toimii lyhyenä johdantona aiheeseen.

5.2 Luetunymmärtämisharjoitukset

Esimerkki 1:

Luetunymmärtämistekstin jatkotyöstäminen voi tapahtua monella eri tavalla. Yksi tapa on lukea teksti läpi ja vastata opettajan tekemiin kysymyksiin yhdessä ryhmän kanssa. Kun vastaukset ovat valmiit, ne kirjoitetaan kalvoille tai taululle ja käydään yhdessä läpi opettajan johdolla. Näin varmistetaan se, että kaikki ovat ymmärtäneet tekstin ja tietävät tärkeimmät englanninkieliset termit kansainväliseen kauppaan liittyen. Opettaja voi tehdä lisäyksiä ja selvennyksiä termien läpikäynnin yhteydessä. Opiskelijat voivat esittää jatkokysymyksiä ja täydentää toistensa vastauksia. Lauseiden yhteydessä voidaan myös keskittyä johonkin tärkeään kielioppiasiaan, jota halutaan kerrata.

Alla on esitetty esimerkkinä harjoittelun aikana tehdyt kysymykset liike-englannin ryhmälle artikkelista "International Trade" (liite 2). Kysymykset on tehty suomeksi,

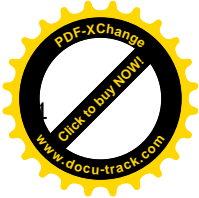
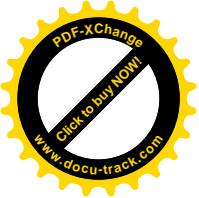
jotta opiskelijat voisivat löytää mahdollisimman monta uutta englanninkielistä termiä itse.

1. Määrittele mitä on kansainvälinen kauppa?
2. Mitkä asiat/ilmiöt ovat vahvistaneet kansainvälisen kaupan asemaa?
3. Mikä oli tyypillistä kaupalle merkantilismin aikana? Mikä kauppamuoto voidaan nähdä ed. mainitun vastakohtana?
4. Mikä on GATT:n ja WTO:n tehtävä?
5. Mitä on autarkia?
6. Mitä tuotantoteollisuus yleensä kannattaa mieluummin kuin vapaa kauppaa?
7. Miten kotimaista teollisuutta voidaan suojella esim. lama-aikana?
8. Mitkä organisaatiot ja alueelliset ryhmittymät säätelevät kansainvälistä kauppaa?
9. Mitä tarkoitetaan kaupan tasapainoluvuilla? Millaisia lukuja on olemassa?
10. Mitä tarkoittavat ylijäämä (jäännös) ja alijäämä (vaje) kaupassa?

Example answers:

1. International trade is exchanging goods and services across international borders. (visible/invisible import and export)
International trade is also a branch of economics.
2. The meaning of international trade has become stronger because of the industrialization, transportation, globalization, multinational corporations and outsourcing.
3. There were bilateral treaties between countries, and international trade was regulated by high tariffs and several restrictions. Free trade does not have as many restrictions.
4. Their task is to create globally regulated trade structure. (GATT-General Agreement on Tariffs and Trade, WTO-World Trade Organization)
5. Autarchy means a complete lack of international trade. (self-sufficiency)
6. The manufacturing sectors tend to support protectionism. (measures = tariffs and quotas)
7. By increasing the tariffs to protect the domestic industries.
8. WTO and MERCOSUR, NAFTA, EU etc.

9. The balance of trade figures is the sum of money gained by a given economy by selling exports, minus the cost of buying imports. There are visible and invisible balance figures.

10. The trade surplus consists of exporting more than importing, whereas trade deficit consists of importing more than exporting.

Esimerkki 2:

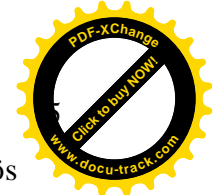
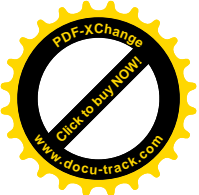
Toinen tapa jatkotyöstää luetunymmärtämistekstiä on opettajan suulliset kysymykset. Opiskelijat voivat ensin ryhmissä perehtyä tekstiin ja sen jälkeen opettaja kyselee opiskelijoilta kysymyksiä tekstistä ja kirjoittaa tärkeimpiä termejä tauluun. Jos aihealue on outo suurimmalle osalle opiskelijoista, tämä työskentelytapa voi olla ehkä liian haastava. Suullista kyselyä voisi paremmin käyttää hyväksi esimerkiksi seuraavalla oppitunnilla kertaamalla edellisen kerran opittuja asioita.

Esimerkki 3:

Kolmas tapa jatkotyöstää tekstiä voi olla sellainen, että osa ryhmän jäsenistä valmistelee muutaman kysymyksen alkuosasta ja toiset loppuosasta. Kun tekstiin on tutustuttu tarkemmin, opiskelijat voisivat suullisesti kysellä toisiltaan omat kysymyksensä. Opettaja voisi toimia tukena kiertämällä ryhmien luona ja keskustelemalla heidän kanssaan tekstistä ja mahdollisista ongelmakohtista. Jos opiskelijat kirjoittavat kysymykset ja vastaukset tauluun, ne voidaan käydä yhdessä läpi korostaen avaintermejä ja mahdollisesti kielioppiasioita ja ääntämistä. Vaihteluna näille perinteisille kysymyksille Simensen ehdottaa monivalintatehtävää, lauseiden yhdistämistehtävää tai aukkotehtävää tekstiin pohjautuen (1998, 156). Nämä ovatkin hyviä vaihtoehtoja, mutta edellyttävät opettajalta suurta panosta pohjatyöhön ja tehtävien laatimiseen.

Esimerkki 4:

Helpompi vaihtoehto opettajan valmistelevaa työmäärää ajatellen voisi olla käännöstehtävä. Työstettävän tekstin voisi jakaa niin moneen osaan kuin pienryhmiä on, ja ryhmät saisivat tehtäväkseen kääntää suomeksi oman osuutensa artikkelista niin hyvin kuin osaavat. Apunaan he voisivat käyttää sanakirjoja ja opettajan tukea. Sen

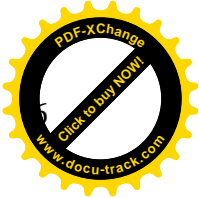
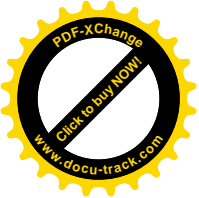

jälkeen opettaja pyytäisi ryhmän jäseniä lukemaan ääneen suomennokset. Näin myös ujut tai heikommat opiskelijat saisivat mahdollisuuden kokea onnistumisen tunteen. He olisivat yhdessä ryhmän kanssa tehneet käännöksen ja pääsisivät esittämään sen muille. Silloin virheet ja onnistumiset käännöksessä olisivat yhteisiä koko ryhmälle, eivätkä henkilökohtaisesti kenenkään tekemiä. Vaikeimpia kohtia käännöksestä voisi käydä tarkemmin läpi opettajan ja muun ryhmän kanssa yhdessä.

Vaihtelemalla näitä luetunymmärtämisen harjoittelumuotoja saadaan kokeiltua erilaisia tapoja harjoitella luetunymmärtämistä. Tämä tuo vaihtelua oppituntien rutiiniin. Toisaalta myös jokaisen opiskelijan tyyli oppia on erilainen; jos useita eri harjoitustyyppisiä vaihdellaan ja kokeillaan oppituntien aikana, mahdollisimman moni saa kokea positiivisen oppimisen ja oivalluksen tunteen. Tietyt harjoitustyypit sopivat ehkä toisille opiskelijoille paremmin kuin toisille. Kun opiskelijaryhmä ja sen työskentely- ja oppimistavat ovat tulleet tutuiksi opettajalle, hänen on helpompi valita tietyt harjoitustyypit, jotka toimivat juuri sille ryhmälle.

Teksti "American Performance" (liite 3) käytiin läpi opetusharjoittelussani samaan tyyliin kuin kansainvälisen kaupan teksti. Keskustelun ja kysymyksiin vastaamisen jälkeen aiheeseen syvennyttiin vielä kuuntelemalla samaan aiheeseen liittyvä kuuntelutehtävä. Liike-englannin opiskelijat vaikuttivat kiinnostuneilta tästä kulttuurien väliseen viestintään liittyvästä aiheesta ja usea heistä otti osaa keskusteluun.

Opetusnäytön aikana työstettiin liike-englannin ryhmän kanssa kahta eri pankkialan tekstiä (liite 4). Kokeilimme kysymyksen muodostamista luetunymmärtämistekstistä ja sen jälkeen vastaamista toisten kysymyksiin pankkiteksteihin pohjautuen. Tämä osoittautui liian haastavaksi työskentelytavaksi ja aihepiiriksi. Tekstit olivat liian vaikeita ja kysymysten tekeminen haasteellista opiskelijoille. Kun kysymysten teosta jatkettiin vielä toisten kysymyksiin vastaamisella, kukaan ei enää jaksanut keskittyä tehtävän tekemiseen. Myös ryhmien muodostus tällä oppitunnilla oli epäonnistunut, koska ryhmät olivat aivan liian suuria. Osa opiskelijoista oli passiivisia ryhmässä, ja muutamat tekivät varsinaiset työt. Työskentelytapaa valitessa opettajan on siis hyvä pohtia aiheen vaikeustasoa ja sen mukaan valita sopiva työskentelytapa. Jos aihe on vaikea ja työskentelytapa uusi ja liian haastava, ei päästä kovinkaan hyvin oppimiskokemuksiin.

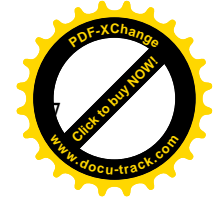
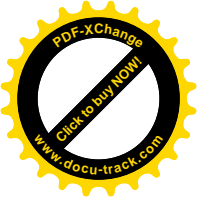
5.3 Kuullunymmärtämisharjoitukset

On tutkittu, että kuullunymmärtämisessä visuaalisella kokemuksella on ymmärtämistä helpottava vaikutus. Näin ollen kieliharjoituksissa video tai elävä puhuja ovat parempia vaihtoehtoja kielen ymmärtämisen kannalta kuin pelkkä ääninauha. Tämä perustuu siihen, että kuullunymmärtämisessä sanaton viestintä sekä tilanne ovat vähintään yhtä tärkeässä asemassa kuin itse ääneen kuuleminen. (Sahlberg & Saharan, 2002, 215.)

Esimerkki 1:

Liike-englannin opinnoissa kuullunymmärtämistä voi harjoitella visuaalisuus huomioon ottaen esim. katsomalla videolta aiheeseen sopivia esityksiä. Opetusharjoitteluni aikana näytin opiskelijoille yritysesittelyn DHL:stä, joka on kansainvälinen logistiikka-alan yritys. Videon aihe sopi erinomaisesti liike-englannin kurssiin. Siinä esiteltiin DHL konsernin eri osastot ja organisaatio, kerrottiin sen toiminnasta, arvoista ja henkilöstöstä. Opiskelijat vastasivat muutamiin kysymyksiin katselun aikana. Vastaukset kerättiin kalvolle ja ne käytiin läpi opettajan johdolla korostaen keskeistä kansainväliseen yritykseen liittyvää terminologiaa. Esitys oli hyvä kooste aiheista, joita oli käyty läpi edellisillä oppitunneilla.

Opiskelijat olivat kiinnostuneita yritysesittelystä ja aiheesta syntyi keskustelua videon jälkeen. Keskustelun lomassa kävi ilmi, että kansainvälisen kaupan suomenkielinenkin terminologia oli outoa opiskelijoille. Tähän vaikutti varmasti se, että he ovat ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita ja heillä on erilaiset taustat kieliopinnoissa. Yleisesti ottaen opiskelijat osasivat kuitenkin käyttää hyväkseen kurssilla aikaisemmin opittua asiaa, esimerkiksi organisaatioon liittyvää terminologiaa. Joillakin heistä oli oman perheen kautta kokemusta yrittäjyydestä, ja kansainvälisestä kaupasta ja he pystyivät käyttämään hyödyksi omia kokemuksiaan. Osalle DHL yrityksenä oli jollain tavalla tuttu entuudestaan. Opiskelijoiden innostukseen vaikutti osittain tuttu aihepiiri. He osasivat jo asioita siihen liittyen, saivat lisätietoa ja oppivat uutta terminologiaa. Tavallaan aiemmin opittu toimi myös motivaattorina uuden oppimiselle.

Yritysesittelyvideo toimi myös eräänlaisena esitehtävänä opiskelijoiden omiin yritysesittelyihin, jotka kuuluvat liike-englannin kurssivaatimuksiin. He saivat esimerkin siitä, minkälaisia asioita heidän tulisi ottaa selvää valitessaan yritystä ja kertoessaan niistä esityksissään muille.

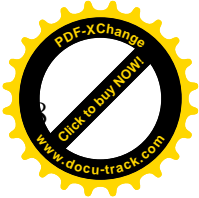
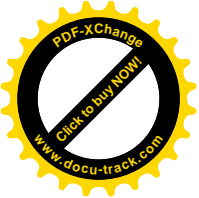
Esimerkki 2:

Toinen hyvä kuullunymmärtämisen harjoittelumuoto voisi olla yritysvierailu kansainväliseen yritykseen (esim. ABB, Wärtsilä, Citec) tai jonkin englanninkielisen yritysmaailman edustajan vierailu oppitunnilla. Opiskelijat voisivat omissa pienryhmissään miettiä etukäteen, mitä haluaisivat kyseisestä yrityksestä tietää ja valmistella kysymyksiä vierailijalle. Vierailun jälkeen opiskelijat voisivat ryhmissään kirjoittaa englanniksi raportin oppimistaan asioista.

Kuullunymmärtämisharjoituksissa ei ole kuitenkaan aina mahdollista toteuttaa visuaalisuutta, ja sen vuoksi oppitunneilla käytetään kuuntelunauhoja. Vaasan ammattikorkeakoululla on käytössä kielistudio, jossa osa liike-englannin oppitunneista pidetään. Vaikka kielistudiossa visuaalisuus ei kuunteluissa toteudu, niin kielistudio-opiskelulla on kuitenkin omat hyvät puolensa. Opiskelijat voivat omissa "kopeissaan" harjoitella rauhassa kuullunymmärtämistä kelaamalla nauhaa eteenpäin ja taaksepäin oman tahtiinsa. Toisaalta kielistudiossa voidaan myös tehdä erilaisia ääntämisharjoituksia itsenäisesti, ja ainoastaan opettaja pääsee välillä kuuntelemaan ääntämistä ja ohjaamaan opiskelijan harjoitusta. Etuna kielistudioharjoituksissa on se, että myös ujoimmat ja heikoimmat opiskelijat uskaltavat ehkä paremmin harjoitella ääntämistä, kun sitä ei tarvitse tehdä kaikkien muiden kuullen. Tässä mielessä kielistudioharjoittelussa voidaan ottaa huomioon erilaiset oppijat.

5.4 Kommunikaatioharjoitukset - puhe ja keskustelu

Kommunikointi vieraalla kielellä ja tarkemmin puhetaito kehittyvät ainoastaan puhumalla. Jotta opiskelijat pystyisivät todella keskustelemaan englanniksi, heillä täytyy olla riittävän laaja sanavarasto ja peruskielioppiasiat muistissa. Sen vuoksi olen liike-englannin opetussuunnitelmassa panostanut juuri terminologian opiskeluun mahdollisimman laajasti. Kielioppikin on tärkeä osa opintoja. Sitä täytyy kerrata

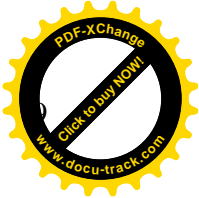
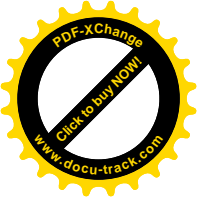

opintojen lomassa, mutta ilman sanastoa ei hyvällä kieliopillakaan ole paljoa merkitystä.

Siemenssen (1998) jakaa puhetaidon kahteen osaan, oikeakielisyyteen ja kielen sujuvuuteen. Oikeakielisyydellä tarkoitetaan lingvistisesti oikeaa kieltä ja sujuvuudella sitä kuinka hyvin kielikompetenssi saadaan käyttöön. Nämä kaksi puhetaidon ulottuvuutta on joskus nähty toistensa vastakohtina, mutta sitä ne eivät kuitenkaan ole, sillä kieli voi olla lingvistisesti hyvin oikeaoppista, kun taas sujuvuus on hyvä tai heikko. Lisäksi puheen tuottamiseen liittyy olennaisesti intonaatio, puheen rytmi, painotukset ja ääntämys. (Siemenssen 1998, 175, 178.) Ihannetapauksessa kaikki osa-alue ovat vahvoja ja näin ollen kyky tuottaa vieraskielistä puhetta ja kommunikoida sillä sujuvasti on mahdollisimman hyvä.

Käytännön työelämää ajatellen olisi tärkeää, että kommunikaatiovalmius englannin kielellä olisi hyvä ja oikeakielisuus vähintään kohtalaisen hyvä. Näiden asioiden lisäksi olisi hyvä oppia myös englanninkielisten maiden tapa käyttää kieltä, eli lisätä sosiokulttuurista tietoisuutta; sitä kuinka keskusteluun valitaan sopiva kohteliaisuustaso. Käytännössä tällä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että vanhan tutun kanssa keskustellaan eri tyylillä kuin työpaikalla vierailevan kollegan kanssa. Esimerkiksi britit käyttävät paljon small talkia ja ainakin suomalaisen näkökulmasta katsottuna ilmaisevat itseään "kohteliaammin" käyttämällä mm. paljon konditionaalia ja please-sanaa. Sosiolingvistisiä taitoja voi olla haastavaa omaksua vieraalla kielellä luokkahuoneessa "keinotekoisesti", mutta ainakin perusasioita voidaan harjoittaa vaikkapa roolileikkien avulla.

Haasteena opettajalle tässäkin kieliharjoittelun osa-alueessa on ryhmän heterogeisuus. Joillakin opiskelijoilla suullinen kielitaito on huomattavasti heikompi kuin muilla, ja he ovat sen vuoksi arkoja osallistumaan keskusteluun, vaikka harjoitus olisi ensisijaisen tärkeää juuri heille. Opettajalta vaaditaan opiskelijatuntemusta, jotta hän osaisi ohjata hiljaisempia opiskelijoita sopivalla tavalla osallistumaan enemmän. Toisaalta haasteena on myös saada aktiiviset ja puheliaat oppilaat antamaan toisille enemmän mahdollisuuksia osallistua.

5.4.1. Roolileikit kommunikaatioharjoituksena

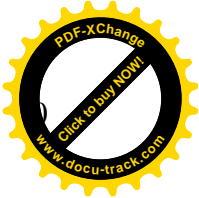
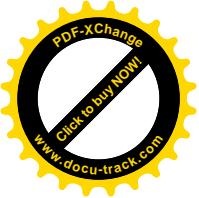
Roolileikkien suunnitteluun kannattaa uhrata aikaa ja laatia roolikuvaukset korteille valmiiksi, jotta harjoituksesta saataisiin mahdollisimman paljon irti. Suunnittelu on erityisen tärkeää kun halutaan roolit, jotka liittyvät olennaisesti liike-elämään. Ennen roolileikkiä olisi hyvä tehdä valmistelemaa esitehtävää, jotta opiskelijat tietäisivät jo mitä fraaseja ja sanontoja heidän tulisi harjoitella. Tämä voi olla haastava harjoitusmuoto, joka ehkä helposti riistyytyn hulluttelun puolelle, mutta hyvällä valmistelulla siltä voidaan välttyä ja hauskuushan on toki sallittua.

Opettajan valmistelemaa roolikortteja voidaan käyttää myös tukena haastatteluharjoituksissa, jossa opiskelijat pääsevät harjoittelemaan kysymyksien muotoilua suullisesti. Roolikorteissa voisi olla esimerkiksi kuvaus yrityksen työntekijästä ja hänen toimenkuvastaan yrityksessä. Opiskelijat voisivat pienryhmissä kysellä toisiltaan millaisessa tehtävässä ja yrityksessä he työskentelevät.

Roolileikkien avulla opiskelijoiden kanssa voisi harjoitella kohtaamista ja tervehtimistä, konditionaalilauseiden muodostusta sekä please-sanan käyttöä. Lisäksi voisi kokeilla myös keskustelun tai kokouksen avaamista ja lopettamista sekä erilaisia fraaseja näihin tilanteisiin liittyen. Nämä ovat tilanteita, joihin kansainvälisessä liike-elämässä törmää varmasti, jos on esimerkiksi ulkomaisia vierailijoita tai kollegoja. Opiskelijoilla saattaa olla myös omakohtaisia kokemuksia näistä tilanteista, ja ovat huomanneet eroja tavassa käyttää kieltä eri kulttuureissa. He voisivat jakaa näitä kokemuksia keskustelemalla pienryhmissä ja vertailemalla omia kokemuksiaan.

5.4.2. Informaatioaukkoharjoitukset kommunikaatiossa

Kommunikaatiota ja puhetta voisi harjoitella myös niin, että opettaja valitsee jonkin pidemmän aiheeseen sopivan tekstin ja jakaa sen pienempiin tekstikappaleisiin ryhmän jäsenten kesken. Opiskelijat saisivat sen jälkeen lukea ja tiivistää oman tekstikappaleensa ja kertoa suullisesti sen sisällön muille ryhmäläisille. Sen jälkeen opiskelijat saisivat yhdessä miettiä, missä järjestyksessä tarinan palaset kuuluisivat olla, jotta niistä muodostuisi yksi kokonainen looginen teksti. Opettaja voisi myös kokeilla takavarikoida yhden tekstikappaleen, ja opiskelijat saisivat selvittää mistä kohtaa tekstiä palanen puuttuu. (Siemens 1998, 185.)

Toinen hyvä puheharjoitus olisi paritehtävä, jossa opiskelija A saa kuvasarjan oikeassa järjestyksessä ja opiskelija B sekoitetussa järjestyksessä. A-opiskelijan tehtävä on suullisesti kertoa kuvien tarina, jonka perusteella opiskelija B laittaa omat kuvansa oikeaan järjestykseen. Tämä sama tehtävätyyppi voidaan toteuttaa piirtämällä, jolloin opiskelija A kertoo englanniksi toiselle opiskelijalle kuvien tarinan ja opiskelija B piirtää tarinan paperille ymmärtämällään tavalla. Lopiksi he voivat verrata ovatko tarinat samanlaiset. (Siemens 1998, 185.)

5.4.3 Ei-kielellinen kommunikaatio ja kulttuurien välinen viestintä

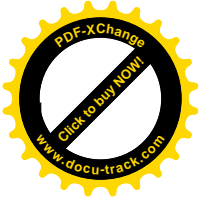
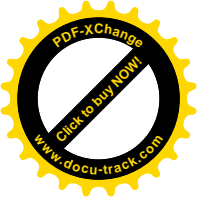
Koska ei-kielellinen kommunikaatio on keskeistä kulttuurienvälisessä viestinnässä ja liittyy olennaisesti kuullunymmärtämiseen, keskustelimme opetusharjoittelussa opiskelijoiden kanssa myös ei-kielellisestä kommunikaatiosta ja sen merkityksestä. Teimme kuullunymmärtämisharjoituksen, jossa kerrottiin amerikkalaisen ja japanilaisen businesskulttuurin eroista. Nauhalla kuvailtiin amerikkalaisen miehen käyttämistä eleistä hänen pitäessään myyntipuhetta japanilaisille liikemiehille. Opiskelijat puolestaan tulkitsivat nämä eleet. Opiskelijat olivat innostuneita aiheesta ja heillä oli myös joitakin omakohtaisia kokemuksia kulttuurien välisistä eroista ei-kielellisessä kommunikaatiossa. Näin he saivat hyödyntää ja soveltaa jotain aikaisemmin oppimaansa uuden oppimiseen.

Ei-kielelliseen kommunikaatioon englannin tunnilla voisi tutustua myös näyttämällä kuvia erilaisista eleistä ja pyytää opiskelijoita keskustelemaan pienryhmissä, mitä suomalaisessa ja muissa kulttuurissa tietyt eleet ja käden liikkeet tarkoittavat. Opiskelijat voisivat pohtia myös muita heille tuttuja eleitä ja mitä näistä eleistä voisi käyttää esim. englannin kielisissä maissa tulematta väärinymmärretyksi. Sanaston osalta opittaisiin mm. elesanastoa. (Siemens 1998, 153.)

5.5 Kirjoitustaidon harjoitukset

5.5.1 Tiivistelmä tai referaatti

Kirjoitusharjoitusten lähtökohtana voidaan käyttää tekstiä, kuvia, vierailua tai vaikka videota. Kirjoitusharjoituksia voisi pienryhmissä harjoitella siten, että jokainen ryhmän jäsen kirjoittaa yhden osan tekstiä, joka lopuksi yhdistetään yhdeksi

kokonaisuudeksi. Opettaja voisi antaa opiskelijoille valmiin teeman ja materiaalin, jota lähdetään työstämään. Esimerkiksi pankkiteksti (liite 4) voitaisiin työstää tällä tavalla. Ryhmät voisivat jakaa tekstiosuudet keskenään; yksi työstää päivittäispankkiasiat, toinen lainat, kolmas tutkii sijoitukset ja neljäs puolestaan vakuutukset. Tehtävänä olisi tiivistää olennainen asia ja löytää tärkeät termit. Kun opiskelijat olisivat kirjoittaneet omat osuutensa tiivistelmäksi, tekstejä voisi kierrättää pienryhmän sisällä ja opiskelijat voisivat korjata toistensa kirjoitusvirheitä tai miettiä yhdessä hankalimpia ilmauksia. Tiivistelmät yhdistetään lopuksi yhdeksi pankkitekstikokonaisuudeksi. Opettaja voisi toimia tukena työskentelyn ajan ja käydä valmiit tekstikokonaisuudet läpi seuraavaa kertaa varten, jolloin voitaisiin ottaa esille opettajan valitsemia kielioppi- ja oikeinkirjoitusasioita.

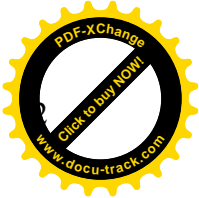
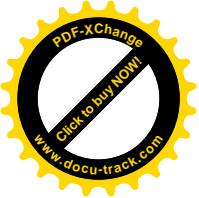
Jotta eritasoiset opiskelijat tulisivat otetuksi huomioon tässä harjoituksessa, opiskelijat saisivat ryhmien sisällä päättää, tekevätkö he tiivistelmät pareittain vai haluavatko muodostaa tiivistelmät tukikysymyksien avulla.

5.5.2 Liikekirjeet

Liike-englannin kurssin keskeistä sisältöä ovat liikekirjeet ja erilaiset liike-elämän dokumentit. Kirjoitusharjoituksena voitaisiin kirjoittaa tarjouspyyntö jostain tuotteesta, tarjous, reklamointikirje, vastine reklamaatioon. Pienryhmissä tämä olisi helppo toteuttaa niin, että kaksi opiskelijaa laatii tarjouspyynnön tai reklamaation, johon toiset ryhmän jäsenet sitten vastaavat tarjouksella tai vastauksella reklamaatiokirjeeseen. Näissä kirjeissä vaaditaan aivan tiettyjä ilmauksia, joita on hyvä käydä läpi esitehtävän ja opettajan ohjauksen avulla ennen varsinaista harjoitusta.

Toinen harjoitus voisi olla englanninkielisen työhakemuksen kirjoittaminen kaupallisen alan työtehtävään opettajan antaman työpaikkailmoituksen mukaan (liite 5). Näissä kaikissa dokumenteissa on tiettyjä kirjoitussääntöjä, fraaseja ja muotoseikkoja, jotka on hyvä opetella. Opiskelijoille olisi tulevaisuudessa työnhakuvaiheessa hyötyä siitä, että heillä on jo valmis englanninkielinen ansioluettelo, jota voisi vain päivittää osaamisen karttuessa. Lisäksi heillä olisi myös itse laadittu malliesimerkki hyvästä englanninkielisestä työhakemuksesta.

5.5.3 Kappalekoheesio - linkkisanat

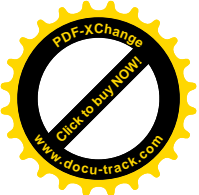
Yksi tärkeä osa kirjoitustaitoa on kappalekoheesioharjoittelu. Se voi olla hankalaa myös äidinkielellä kirjoitettaessa, mutta vielä vaikeampaa vieraalla kielellä kirjoitettaessa.

Sanoja, joiden avulla teksti saadaan sujuvammaksi, voidaan kutsua linkkisanoina. Linkkisanoina opiskelijat voisivat opetella ulkoa jossain määrin, koska niistä on paljon hyötyä, jos joutuu työssään tuottamaan tekstiä englanniksi. Opiskelijat voisivat pienryhmissä työstää toistensa kirjoittamia tekstejä; esimerkiksi tiivistelmiä tai referaatteja ja miettiä kuinka kappalekoheesiota niissä voitaisiin parantaa. Ennen tätä tehtävää käytäisiin yhdessä opettajan johdolla läpi linkkisanoina, joiden avulla tekstistä saadaan paljon juoksevampaa ja ehkä loogisempaa. Linkkisanoina voisi aina silloin tällöin oppituntien alussa kerrata erilaisilla pienillä ryhmäharjoituksilla. Opiskelijoille voisi vaikka pitää pienen ryhmienvälisen kilpailun, jossa pitäisi muistaa mahdollisimman monta hyvää linkkisanaa ja niiden merkitystä.

5.6 Kertausaktiviteetit

Yhtä tärkeä kuin esitehtävä tai virittäytyminen varsinaiseen tehtävään on edellisen opitun asian kertaaminen. Liike-englannin opiskelijoita ajatellen lähinnä tietyn aihealueen sanaston kertaaminen seuraavalla oppitunnilla voisi olla paikallaan. Samoin voisi kerrata liikekirjeenvaihtoon liittyvien ilmaisujen ja linkkisanojen. Kertaus olisi hyvä tehdä heti seuraavan tunnin alussa ennen kuin valmistaudutaan uuteen aihe-alueeseen. Apuna kertauksessa voisi käyttää parihaastattelua, joka on suggestopedian aktiviteeteissa käytetty harjoitusmuoto. Opiskelijat kertovat toisilleen mitä tärkeitä esim. kansainväliseen kauppaan tai pankkialaan liittyviä termejä heillä on jäänyt mieleen edelliseltä oppitunnilta. Kun toinen pareista on kertonut kaikki mieleen tulleet asiat, haastatteleva osapuoli voisi täydentää, jos hän muistaa jotain vielä enemmän.

Kertaus voitaisiin toteuttaa myös jakamalla opiskelijoille edellisen aihepiirin termejä paperiliuskoilla, ja he saavat käydä kirjoittamassa englanninkielisen vastineen tauluun. Jos joku opiskelijoista ei muista omaa sanaansa, saa kysyä oman pienryhmänsä

jäseneltä apua. Näin saadaan kerättyä tauluun termistö jostain aiheesta. Kertauksen voi toteuttaa myös edellä mainitulla leikkimielisellä ryhmäkilpailulla.

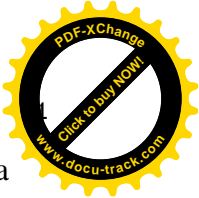
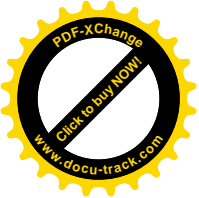
6 LOPPUPÄÄTELMÄT

Koen, että kehittämistehtäväni aihe on ollut hyödyllinen ajatellen uraani aloittelevana opettajana. Kirjallisuuteen tutustuessani olen oivaltanut uusia asioita ja pystynyt yhdistämään oppimaani koulutuksen ajalta ja käytännön opetusharjoittelusta toisiinsa. Perehtyminen ammattikorkeakoulupedagogiikkaan ja ryhmämuodostukseen on ollut mielestäni myös hyödyllistä ja mielenkiintoista, koska olen kiinnostunut ensisijaisesti ammattikorkeakoulussa ja ammattiopistossa opettamisesta.

Pohtiessani eri harjoitustyyppejä opin, että kaikki eri harjoitukset sisältävät osia ja aineksia kielitaidon eri osa-alueista. Kun tehdään harjoituksia esimerkiksi luetunymmärtämisessä opiskelijat harjoittelevat, työskennellessään ja keskustellessaan opettajan kanssa, suullista ilmaisua ja kommunikaatiotaitoa. Samoin opettajan johdolla tapahtuvassa yhteenvedossa tai kertauksessa harjoitellaan suullista taitoa ja jopa fonetiikka ja ääntämistä. Toisaalta harjoitusten yhteenvedoissa voidaan myös perehtyä tarkemmin tiettyyn kielioppiasiaan, jos opiskelijoiden vastauksista käy ilmi, että sellainen voisi olla tarpeen. Tässä suhteessa jokaisella oppitunnilla harjoitetaan useaa kielen eri osa-aluetta, vaikka painotus olisi enemmän esimerkiksi luetunymmärtämisen harjoittelussa. Työskentelymuodoista pienryhmätyöskentely soveltuu kielten opiskeluun hyvin ja noin 2-4 opiskelijan ryhmät olisivat ihanteellisimmat oppimisen kannalta.

Olen myös oppinut, että opetussuunnittelu on tärkeä osa opetusta, mutta sitä pitää osata käyttää ns. oikealla tavalla opetuksen lähtökotana, jota voidaan tarpeen mukaan mukauttaa tilanteeseen sopivaksi.

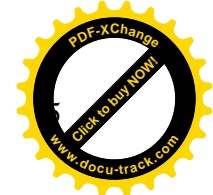
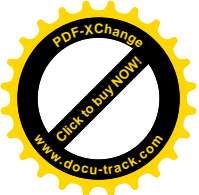
Ekola (1992) toteaa, että joustava suunnitelma on hyvä olla olemassa, silloin kun halutaan toimia tavoitteellisesti. Suunnitelma ei kuitenkaan saa olla liian tarkka, vaan se toimii punaisena lankana opetuksessa ja siitä joustetaan tarvittaessa. Itse asiassa tarkan suunnitelman tekeminen on aika mahdoton tehtävä, koska vain käytännön opetuksessa huomaa, mikä toimii ja mikä ei. Opettajan on hyvä seurata tilannetta, olla

joustava ja viedä opetusta siihen suuntaan, että oppinen olisi tavoitteiden mukaista ja mielekästä. Tämä on ns. horisontaalista joustamista. Vertikaalisella joustamisella puolestaan tarkoitetaan ajan kehityksessä pysymistä. Joustava opetussuunnitelma mukautuu myös opiskelijoiden yksilöllisyyden mukaan. Opiskelijoilla on erilaiset taustat opiskelemaan tullessa, ja se vaikuttaa heidän oppimistapoihin ja tottumuksiin. Opetuksessa tulee huomioida tämä ja tarjota kullekin opiskelijalle sitä mitä he eniten tarvitsevat oppiakseen uusia asioita. (Ekola 1992, 91, 97.)

Luulen, että aloittelevana opettajana on vaikea reagoida opetustilanteiden mukaan ja muuttaa opetussuunnitelmaa sopivammaksi. Alussa keskittyminen menee varmasti perusasioiden hoitamiseen ja suorittamiseen. Olen kuitenkin varma, että kokemuksen kautta "silmiä" kehittyä havainnoimaan opetustilanteessa asioita eri tavalla. Sen jälkeen on helpompi olla joustava ja poiketa alustavasta opetussuunnitelmasta ja toimia tilanteen mukaan.

Tässä työssä olen kehittänyt omaa käyttöteoriaa paperilla, mutta seuraavaksi haluaisin päästä kokeilemaan tätä käyttöteoriaa käytännössä. Käytännön kokemuksen kautta haluaisin ehkä muuttaa tai muokata osia tässä esittämästäni käyttöteoriasta. Voi olla ettei suunnittelemani harjoitukset olekaan niin toimivia kuin mitä olin ennakkoon ajatellut. Toisaalta käytännön opetuksesta voisin saada lisää vinkkejä kehittää käyttöteoriaa paremmaksi ja nimenomaan kieltenopetukseen sopivaksi tällä opiskelutasolla. Nyt siihen on ainakin olemassa hyvä pohja ja alustava suunnitelma.

LÄHTEET

Ekola J. (toim) Johdatus ammattikorkeakoulupedagogiikkaan.

Kotila H. 2003. Ammattikorkeakoulupedagogiikka. Helsinki: Edita.

Marckwort, A. & R.1992. Kouluttajan uudet vaatteet. Helsinki: Kirjayhtymä.

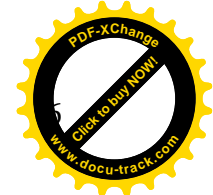
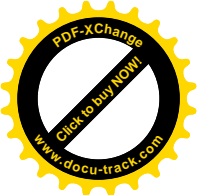
Ojanen, S. Ohjauksesta oivallukseen. 2000. Ohjausteorian keittelyä. Helsinki: Palmenia.

Rauste- von Wright, M. 1998. Opettaja tienhaarassa. Konstruktivismia käytännössä. Juva. WSOY.

Sahlberg, P. & Saharan S. 2002. Yhteistoiminnallisen oppimisen käsikirja. Helsinki: WSOY.

Simensen, A.M. 1998. Teaching a Foreign Language. Principles and procedures. Bergen: Fagbokforlaget.

Vuorinen, I. 1993. Tuhat tapaa opettaa. Naantali: Resurssi.

LIITTEET

Liite 1. Esimerkkejä tuntisuunnitelmista

INTERNATIONAL TRADE, 11.10.2006, 2x45min.

1. Reading comprehension:

- Article, What is international trade?
- The students can answer the questions in groups of 2-3.
- Go through the answers together.

2. Video/ listening comprehension:

- Transportation in international trade; a company introduction on DHL
- The students answer the questions.
- Go through the questions together.

3. Export/import documents

Introduce the commonly used documents in international trade for the students:

- Bill of Lading
- Proforma invoice
- TIR, CIR etc.
- Airway Bill

4. Homework: Exercises MacKenzie p.90 and Longman p.155

- Give the handouts for the students.

(5. Discussion p.158 MacKenzie, What does Finland export and import?)

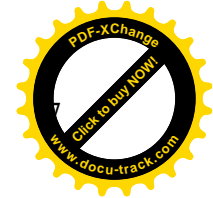
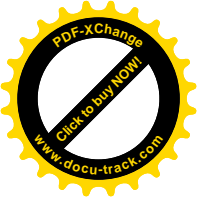
INTERNATIONAL BUSINESS STYLES, 12.10.2006, 2x45min.

1. Go through the homework (vocabulary exercises)

2. Discussion: Body language, MacKenzie p.40, 3e

3. Reading comprehension and discussion:

- Article: American performance
- The students read the article, answer the questions and discuss in pairs

4. Listening comprehension and questions: Japanese business woman

5. Group work: Business etiquette

- Texts based on the business etiquette in different countries: USA, France, China, Brazil

-The students can summarise the texts and present the others the most important facts about the business etiquette in these countries.

BANKING, 14.11.2006, 2x45min.

1. Introduction to banking

-Two short listening comprehensions, questions:

What kinds of banks are there in UK?

What kind of services do banks provide for their customers?

(Is this similar in Finland?)

Power point:

Commercial bank - Merchant bank

Private customers - Corporate customers

Services that the banks provide for their customers:

Loans, savings and investments, accounts, payment services, international payments, web services...

2. Reading comprehension, 2 texts

Text A) Daily banking and loans

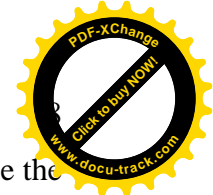
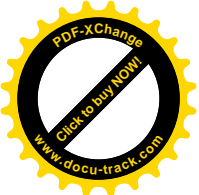
Text B) Savings and investments

- Half of the groups get the text A and the other half the text B.

Task 1 Form questions (4-5 based on the text) and write them on a transparency.

Task 2 Switch papers with the other group and answer the other group's questions. Write the answers on the transparency.

- If you formed questions based on the loan text (Text A), you should answer the questions based on the savings-investments text (Text B).

- Go through some questions and answers together and ask the students to translate the key terms in banking. At the same time, check the grammatical correctness of the questions and answers.

(4. Test the key terminology: Give each student a slide of paper with a word in Finnish and they can write it on the board in English.)

Key terminology:

Commercial bank

Merchant bank

Private customers

Corporate customers

Account

Personal finances

Cash withdrawals

Payment

Invoice

International payment

Service fee

Recipient's account number

IBAN code

SWIFT address

Account statement

Housing loan, mortgage

Consumer credit

Student loan

Loan amount

Repayment period

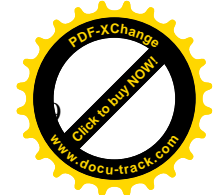
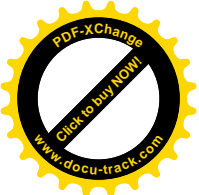
Collateral = vakuus

Loan period

Interest rate

Repayment schedule

Prime rate, money market reference rate, margin

Savings

Investment

Insurance savings

Mutual fund

Investor

Asset

Share

Cash in an investment

Diversification of savings

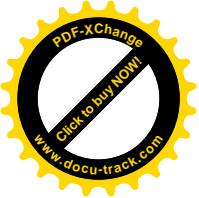
Safe fixed income=takuutuotto

Short term savings - long term savings

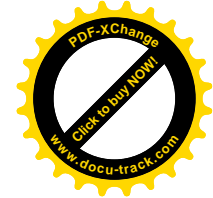
Interest income=koroista saatu tuotto

Fixed-term return account= "kiinteä korkoinen talletustili"

INTERNATIONAL TRADE

International trade is the exchange of goods and services across international borders. In most countries, it represents a significant share of GDP. While international trade has been present throughout much of history (see Silk Road, Amber Road), its economic, social, and political importance have been on the rise in recent centuries, mainly because of Industrialization, advanced transportation, Globalization, Multinational corporations, and outsourcing. In fact, it is probably the increasing prevalence of international trade that is usually meant by the term "globalization".

International trade is also a branch of economics, which together with International finance, forms the larger branch of International economics.

Regulation of international trade

Traditionally trade was regulated through bilateral treaties between two nations. For centuries under the belief in Mercantilism most nations had high tariffs and many restrictions on international trade. In the nineteenth century, especially in Britain, a belief in free trade became paramount and this view has dominated thinking among western nations for most of the time since then. In the years since the Second World War multilateral treaties like the GATT and World Trade Organization have attempted to create a globally regulated trade structure.

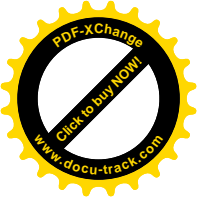
Communist and socialist nations often believe in autarchy, a complete lack of international trade. Fascist and other authoritarian governments have also placed great emphasis on self-sufficiency. No nation can meet all of its people's needs, however, and every state engages in at least some trade.

Free trade is usually most strongly supported by the most economically powerful nation in the world. The Netherlands and the United Kingdom were both strong advocates of free trade when they were on top, today the United States, the European Union and Japan are its greatest proponents. However, many other countries - including several rapidly developing nations such as India, China and Russia - are also becoming advocates of free trade.

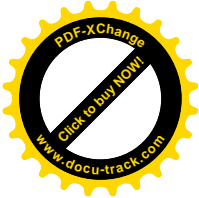
Traditionally agricultural interests are usually in favour of free trade while manufacturing sectors often support protectionism. This has changed somewhat in recent years, however. In fact, agricultural lobbies, particularly in the United States, Europe and Japan, are chiefly responsible for particular rules in the major international trade treaties which allow for more protectionist measures in agriculture than for most other goods and services.

During recessions there is often strong domestic pressure to increase tariffs to protect domestic industries. This occurred around the world during the Great Depression leading to a collapse in world trade that many believe seriously deepened the depression.

The regulation of international trade is done through the World Trade Organization at the global level, and through several other regional arrangements such as MERCOSUR in South America, NAFTA between the United States, Canada and Mexico, and the European Union between twenty five independent states. There is also the newly established Free Trade Area of the Americas (FTAA), which provides common standards for almost all countries in the American continent.

300011 JAVU... 100100

Trade figures

Balance of trade figures are the sum of the money gained by a given economy by selling exports, minus the cost of buying imports. They form part of the balance of payments, which also includes other transactions such as International investment.

The figures are usually split into visible and invisible balance figures. The visible balance represents the physical goods, and invisible represents other forms of trade, e.g. the service economy.

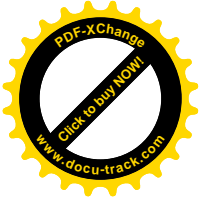
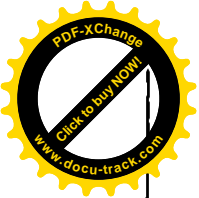
A positive balance of trade is known as a trade surplus and consists of exporting more (in financial capital terms) than one imports. A negative balance of trade is known as a trade deficit and consists of importing more than one exports. Neither is necessarily dangerous in modern economies, although large trade surpluses or trade deficits may sometimes be a sign of other economic problems.

Factors that can affect the balance of trade figures include:

- Prices of goods manufactured at home (influenced by the responsiveness of supply),
- Exchange rates, and
- Trade agreements or barriers
- Other tax, tariff and trade measures

Questions: International trade

1. Määrittele mitä on kansainvälinen kauppa? (2 eri määritelmää)
2. Mitkä asiat/ilmiöt ovat vahvistaneet kansainvälisen kaupan asemaa?
3. Mikä oli tyypillistä kaupalle merkantilismin aikana? Mikä kauppamuoto voidaan nähdä ed. mainitun vastakohtana?
4. Mikä on GATT:n ja WTO:n tehtävä?
5. Mitä on autarkia?
6. Mitä tuotantoteollisuus yleensä kannattaa mieluummin kuin vapaa kauppaa?
7. Miten kotimaista teollisuutta voidaan suojella esim. lama-aikana?
8. Mitkä organisaatiot ja alueelliset ryhmittymät säätelevät kansainvälistä kauppaa?
9. Mitä tarkoitetaan kaupan tasapainoluvuilla? Millaisia lukuja on olemassa?
10. Mitä tarkoittaa ylijäämä (jäännös) ja alijäämä (vaje) kaupassa?

WORK IN BERMUDA!

ACME Atlantic are a well-known and respected trading company. We handle imports directly from manufacturers in 35 different countries, often to our own specifications, and currently export to 46 different countries worldwide.

We are looking for enthusiastic people to work in our office in Bermuda on temporary 3-, 6- and 9- month contracts. Applicants must be able to speak and write at least one foreign language fluently and can be nationals of any country.

Experience in import/export will be an advantage, but as special training will be available this is not essential. The main requirements are a willingness to work as a member of a team, to cope with pressure, to use the telephone in a foreign language and in English and to be prepared occasionally to work long hours when necessary.

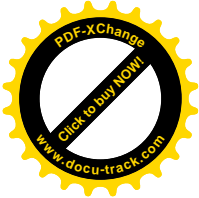
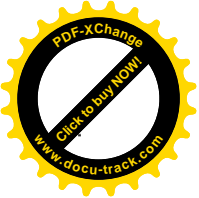
There are several posts available and long-term prospects are good, though initially all successful applicants will be contracted for a maximum of 9 months.

The salary we will offer is excellent. We will pay for your return air fare and provide adequate accommodation at a nominal rent.

Please apply in your own handwriting, enclosing your resumé, to Charles Fox, European Sales Office, ACME Atlantic Ltd, 45 Pentonville Road, London EC2 4AC.

NOTES

1. Introduce myself : name, age, nationality, etc. ✓
2. Mention my company's contact with ACME.
3. Say what length contract I'd be interested in ✓
4. Describe relevant experience or justify lack of experience. ✓
5. Describe my skills in my own and other languages. ✓
6. Describe how I meet the requirements of the job. ✓
7. Say when I'm available for interview. ✓

Text B: Savings and investments

Mutual fund savings

When you invest in our mutual funds, professional experts take care of your assets and invest them on your behalf.

Insurance savings

Insurance policies are versatile instruments for saving and investments. They are best suited for investments with a duration of more than five years.

Saving in an account

Saving in an account is an easy and safe alternative for short-term savings.

Mutual fund savings

When investing in mutual funds, small amounts of money provide you with the benefits of large-scale investors, as the assets of the fund will always be diversified across several investments. In practice, a single investment will provide you with shares or interest-bearing securities issued by tens of different companies. You can cash in your investments whenever required.

Good returns outlook or small risk?

The rule of thumb with mutual fund investments is that the higher the expected returns, the higher the risk. You can have an influence on the risk through the investment period and diversification of your investments.

The longer the period for which you can invest, the more risky fund you can choose. When you have good time to follow the development of the fund, you can withdraw your savings whenever you receive the best return.

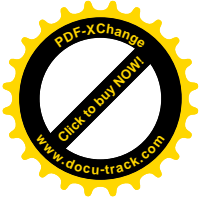
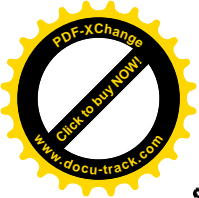
Diversification of your savings between several funds will reduce the risk of loss, as your savings will not be dependent on the development of one single fund.

Insurance savings

Insurance policies are suitable as saving instruments when you are saving for a long-term target. You can choose the investment objects for assets within the insurance policy from a wide range of mutual funds or a safe fixed income part.

Alternatives for insurance investment objects are available for every saver and investor. The selected investment objects can be later changed easily and with no limit.

You can change the investment objects of your insurance policies with no limit during the savings period. This means that savings and investment insurance policies are good types of investment also for savers and investors who monitor market development more actively. Furthermore, insurance savings are associated with certain tax benefits in Finland. For example, any increase in the value of your investment will only be taxed once the savings are withdrawn from the insurance policy.

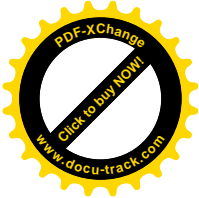
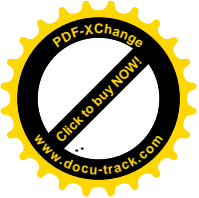
Saving in an account

An account is a safe alternative for short-term savings. When you accumulate savings in an account, you can use your money at any time. Interest income will be less than the return opportunities offered by mutual funds and insurance policies, but there is no risk of losing your savings deposited in an account.

You should open a savings account that gives better interest compared to a normal current account.

- You can transfer larger amounts to a target account or make small monthly deposits.
- A fixed-term return account is a good alternative when you want to invest a certain amount of money and receive interest for a period agreed in advance.

Regular saving in an account is easy. You can enter into a savings agreement under which the amount of your choice will be automatically transferred from your current account to a target account once a month, for example.

Text A: Daily banking and loans

Accounts

An account is the foundation of managing your personal finances. Familiarise yourself with our range of accounts and find the type of account that suits your needs best.

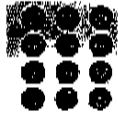
Cards

You can use OP Bank Group cards for your purchases, invoices and cash withdrawals in Finland and abroad.

Payments

Read about the easiest ways to make payments in Finland and other countries using our services.

Payment of invoices
International payments

International payments

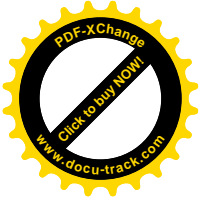
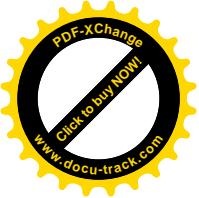
It is beneficial to make international payments on the Internet, because you will save on service fees. Payments can be forwarded in 30 currencies to 231 countries.

There are three kinds of international payments: EU payment, international payment order and express order.

- When sending money to a bank account in another EU country, an EU payment is fast and inexpensive.
- An international payment order can be used when the recipient's bank is located outside the EU.
- OP Bank Group will process express orders faster than normal international or EU payments. The service fee is higher than that charged for an EU or international payment.

IBAN and SWIFT required for EU payments

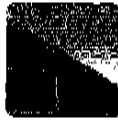
An EU payment will be forwarded automatically and without any service fee if you know the recipient's account number, also known as IBAN, and the bank's SWIFT address. These are usually marked on invoices; private customers can find the information on their account statements.

Loans

Housing service

Our housing service can provide you with a housing loan tailored to your exact needs. Our housing service can provide you with a housing loan tailored to your exact needs.

Consumer credit

Consumer credit provides you with financial flexibility and allows you to realise smaller plans.

Vehicle financing

Buying your own car or maybe a boat? You can realise your plans with credit.

Student loan

If you are permanently resident in Finland, you can finance your studies with an inexpensive student loan.

Housing loan

Buying your own home is a major deal. This is also the case with the decision to build or renovate your own home or buy a recreational home. You can safely make your dreams come true with expert advice and a comprehensive service.

Our housing service can provide you with a housing loan tailored to your exact needs. The loan servicing costs can be dimensioned to your paying capacity by varying the loan amount and repayment period. We will give you an advance decision on your loan, which makes it safe for you to start looking for a home of suitable size and price. If necessary, you can make a quick decision on purchasing a home as you know that your loan is in order. You can come and discuss your project even if you have not yet chosen a suitable home.

Consumer credit

Choose a suitable type of credit to prepare for unexpected expenses and make your finances flexible. Consumer credit can provide you with money for planned purchases whenever you need it.

Larger one-time purchases such as a car or a holiday trip can be financed by flexible credit, cash credit or a bank loan.

- You do not need any collateral for flexible credit. The amount can range from € 1,000 to € 8,500.
- Cash credit is unsecured credit that you can apply for directly at a merchant when making a purchase. The credit can be accessed using a Cash Credit card valid at any merchant that approves it as a means of payment. You can apply for cash credit even if you are not a customer of OP Bank Group.
- A bank loan can be tailored to your needs, so the loan period, interest rate, collateral, repayment schedule and monthly payment will surely suit your circumstances.

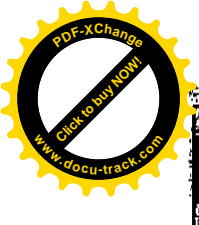
Student loan

If your study grant and housing supplement are not enough, a student loan will relieve your financial problems. An OP Bank student loan provides you with extra money during your studies. You will only have to repay the loan once you have graduated.

You are eligible for a student loan if your permanent residence in Finland is based on a reason other than studying. More information on the financial aid scheme for students in Finland is available from the Social Insurance Institution KELA.

Interest rate on student loans

The interest rate of an OP Bank student loan is usually linked to the OP Prime rate that follows the money market reference rates moderately. A margin will be added on top of OP Prime.

AMERICAN'S PERFORMANCE IS A SORRY SHOWSTOPPER

THE AMERICAN BUSINESSMAN strides confidently into the conference room and sits at the head of the table to direct the proceedings. He stands to deliver his opening remarks and emphasizes his points by speaking in a strong *booming* voice and making wide arm gestures. He adds a bit of humor by telling some jokes along the way and constantly *reiterates* how outstanding his product or service is; especially in comparison to the competition.

DURING THE PRESENTATION, the American reclines in his chair with a bored expression, and grows irritated when asked the same questions over and over again, believing that the Japanese should understand by now.

THE LONG SILENCES adopted by the Japanese are extremely *disconcerting* to this *gregarious*, talkative American, so he invariably fills these silences and chatters incessantly.

AS THE MEETING PROGRESSES, he becomes more informal, takes off his jacket, loosens his tie, rolls up his sleeves. He addresses his Japanese clients by their names and omits their titles. These gestures, he feels, are designed to make them more comfortable and relaxed. He makes direct eye contact only with the leader, as he will, no doubt, make the final decision.

FINALLY, AS THE MEETING draws to a close, he has a strong feeling that his proposals will be accepted. After all, the Japanese team smiled and nodded in agreement at everything he said and surely they would be impressed by his strong presentation. He even shook hands with the leader of the *delegation* and slapped him on the back in a gesture of *camaraderie*. What could go wrong?

1. Underline any cultural mistakes you think he makes, both from your own and Japanese point of view. Would this approach be acceptable in your own country?
2. Listen to the Japanese business woman explaining how Japanese business people would have interpreted the American's performance.
  1. Does she note the same mistakes as you did? And for the same reasons?
  2. What other kinds of misunderstandings can arise in cross-cultural communication? How can they be resolved?
  3. What problems are involved in translating documents and in the use of interpreters?